

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2019-2-39-44>
УДК 371.31+373.882(063)

Гич Галина Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії і методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, м. Миколаїв, Україна, galina.gych1@gmail.com

ТЕКСТИ «НОВОЇ ПРИРОДИ» НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Стаття присвячена текстам «нової природи» як елементу компетентнісно-діяльнісного уроку мистецтва Нової української школи. Представлено основні групи креолізованих текстів: базові (веб-квест, інтелект-карта, інтерактивна картинка, глог, плакат, презентація), унаочнені (гіф-анімація, графічний роман, дошка візуалізації, книга у форматі ЗД, колаж, комікс, кросенс, лонгрід, мем, постер, «хмарка слів») і звукозаписні (буктрейлер, голосова аватарка, плейкаст, саундтрек до тексту, скрайбінг). Надано конкретні рекомендації щодо використання цих видів текстів на уроках мистецтва.

Ключові слова: тексти «нової природи», базові, унаочнені і звукозаписні креолізовані тексти, буктрейлер, веб-квест, голосова аватарка, інтелект-карта, інтерактивна картинка, глог, плакат, гіф-анімація, графічний роман, дошка візуалізації, кросенс, книга у форматі ЗД, комікс, лонгрід, мем, плейкаст, презентація, саундтрек до тексту, скрайбінг, «хмарка слів».

«Я мчу туди, де шайба буде, а не туди, де вона була».
(Уейн Гретцкі, зірка канадського та світового хокею)

Нова українська школа ставить перед учителем завдання вдосконалення методичного інструментарію уроків мистецтва. Сьогодні на часі науково-теоретична і методично-практична розробка цього питання, оскільки учні «нової грамотності» безперечно потребують інших форм і методів подачі навчальної інформації. Ця тема видається нам надзвичайно актуальною та перспективною, оскільки в українських школах розвивається та утверджується медіаосвіта, яка базується на використанні мультимодальних текстів.

Теоретичне дослідження окресленої проблематики дає підстави говорити про великий методичний потенціал текстів «нової природи» як одного з інструментів компетентнісно-діяльнісного уроку – з однієї сторони, а з іншої – недостатню науково-методичну розробку цієї теми в українській педагогічній науці.

Поняття «тексти «нової природи» вперше введено в науковий обіг доктором педагогічних наук, професором Оленою Казаковою [16], яка разом із Валентиною Бородіною, Тетяною Галактіоною та Наталією Сметанниковою активно розробляє теоретичні підва-

лини нового для нашої країни поняття «педагогіка тексту і читання». Науковці особливо наголошують на значущості вивчення цього феномену з позицій читацької грамотності сучасних учнів. В Україні першою науковою розвідкою окресленої проблематики стали роботи доктора педагогічних наук, професора Олени Ісаєвої, зокрема її стаття [10], де вперше було запропоновано використання вчителями різних прикладів креолізованих текстів.

Тема виявилась плідною й перспективною, про що свідчить вага кількість публікацій теоретичного та прикладного характеру [1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15]. Аналіз цих робіт дозволяє стверджувати, що є окремі види нелінійних текстів, які активно розробляють учителі й використовують на уроках: веб-квести, інтелект-карти, презентації, скрайбінг, «хмарки слів». Однак, є приклади креолізованих текстів, досвіду впровадження яких майже немає: голосова аватарка, дошка візуалізації, кросенс, лонгрід, плейкаст, навчальний текст із голосовим або музичним супроводом.

Зазначимо, що більша частина публікацій носить методичний характер (як це треба робити?), тоді як власний досвід учителів-практиків представлений досить обмежено.

Креолізовані тексти як соціокультурний феномен представлені в Усемережжі досить широко, але водночас їхній освітньо-методичний потенціал залишається досі малодослідженим. Більш того, далеко не всі приклади креолізованих текстів, активно поширених у Всемережжі, можна використовувати на уроках. Хоча критерії відбору розроблені науковцями, але не всі тексти їм відповідають. Учителі змушені послуговуватися видами «нових» текстів, які інколи створено без чіткого розуміння автором їхнього освітнього потенціалу й не завжди відповідають методичним вимогам щодо їх створення й використання.

Мета статті полягає в теоретичному поясненні феномену «тексти «нової природи» та наданні конкретних методичних порад щодо можливостей їх використання на уроках мистецтва.

Визначена мета репрезентована в таких завданнях:

- описати феномен «тексти «нової природи»» як інструмент учителя Нової української школи;
- охарактеризувати основні види креолізованих текстів: базові, унаочнені і звукозаписні;
- запропонувати варіанти використання таких текстів на уроках мистецтва.

Конфлікт між текстологічно орієнтованим учителем і кліпово орієнтованим учнем як «продуктом» екранної культури породжує протидію двох способів мислення – логіко-структурного й іконічного. Зміна влади тексту на владу картинки є однією з ліній еволюційного розвитку, зумовленого будовою людського мозку, тому необхідно шукати шляхи вирішення проблеми навчання сприйняття інформації – логічно структурованої і образної [17].

«Розвиток електронних засобів комунікації повертає людське мислення до дотекстової епохи, і лінійна послідовність знаків перестав бути базою культури», – до такого висновку дійшов ще в 70-ті роки відомий канадський філософ, філолог, літературний критик Герберт Маршалл Маклюен, який вивчав вплив засобів масової інформації на свідомість людини [цит. за: 8, с. 50].

Розмова про тексти «нової природи» має початися з констатації факту про те, що саме з появою таких текстів науковці пов'язують можливі позитивні зміни в навчанні учнів із «кліповим» мисленням.

Зацитуємо одного із серйозних дослідників цього феномену: «У людей майбутнього немає інших навичок роботи з текстами, крім конвертації їх у практичні інструкції (але не навпаки), і тому немає поваги до текстів. Педагогіка, яка лле сльози над цим новим людським типом, – спадкоємиця середньовічної педагогіки, яка базувалася на заучуванні текстів. Немає сумнівів, що хоч як би цього хотіли люди попередніх поколінь, така педагогіка в нову епоху вижити не зможе», – вважає Костянтин Фрумкін [17].

Що ж мають робити в такій нераднісній ситуації педагоги? Очевидно, треба зрозуміти, що «нова грамотність» – про це йшлося у попередній статті [5] – може бути сформована тільки новими

інструментами учителя. Ці інструменти так само не можуть означуватися тільки новими технологіями (форма), вони мають запропонувати і новий зміст.

Сьогодні різні дослідники (педагоги, психологи, філологи) фіксують тенденції якісної зміни традиційної природи тексту: на зміну вербальній лінійній конструкції, доповненій елементами простої графіки (таблиці, схеми, діаграми), приходять тексти, для яких характерні синтез мультимедійності та вербальних структур, активне використання гіперпосилань, інфографіки та інших знаків і елементів вираження змісту.

В Україні починають активно впроваджувати в освітній процес так звані **тексти «нової природи»** [1; 2–6; 7; 9; 13; 14–15], які спеціалісти умовно поділяють на *тексти, створені з використанням ІКТ* (інтерактивні картинки, плакати, глоги, презентації, буктрейлери, лонгриди) та *«рукотворні» арт-об'єкти* (колажі, кросенси).

«Тексти нової природи, нові тексти, мультитексти – все це поняття, які описують широку групу нетрадиційних текстових структур, – вважає Олена Казакова, один із фундаторів цього поняття й організатор конференції з проблем упровадження таких текстів в освітній процес школи, – тут і надалі текстом нової природи ми будемо називати думку, яка зафіксована на якомусь носії із зв'язаною послідовністю різномірних символів, знаків вербальної й невербальної природи» [12, с. 8].

Ми будемо поділяти креолізовані тексти на **три групи**: *базові, унаочнені* (візуальні) та *звукозаписні* (аудіальні); ще раз підкреслимо умовність такого поділу, але кількість видів таких текстів вимагає їх певної диференціації.

Отже, до **базових видів текстів** відносимо: веб-квест; інтелект-карту; інтерактивні картинки, плакати, глоги та презентації (зокрема – «живі» презентації). **Унаочненими (візуальними) текстами** домовимось вважати такі: гіф-анімація (гіф-картинки); книги у форматі 3Д; дошка візуалізації і кросенс; комікси та графічні романи; лонгріди; меми (інтернет-меми); «хмара слів». **Звукозаписні (аудіальні) приклади нелінійних текстів** – буктрейлер; голо-

сова аватарка; плейкаст і саундтрек до тексту; скрайбінг.

Буктрейлер (кінокнижка) – короткий відеоролик за мотивами книги, кліп за книгою; розповідь про книгу подається в образній, інтригуючій формі. Для його створення використовують різні матеріали: фото, розворот книги, малювані ілюстрації, відеонарізку з фільмів, аматорську зйомку, відповідний музичний супровід, текстові слайди. З такого міні-ролика можна почати урок, запропонувати учням завдання створити буктрейлер за науково-популярною книгою з мистецтва, яка надасть більше інформації за темою уроку.

Веб-квест (усемережжя-гра) – сайт в Інтернеті, з яким працюють учні або вчителі, виконуючи те чи інше навчальне завдання; гра в Усемережжі, коли учень має можливість обрати собі роль за бажанням і послідовно виконувати завдання вчителя, – це формат уроку з орієнтацією на розвиток пізнавальної, дослідницької діяльності учнів, на якому основну частину інформації здобуто через інтернет-ресурси. Веб-квест можна розглядати як вид інтернет-проекту, який надає учням можливість шукати в Усемережжі за завданням учителя якісну інформацію.

Веб-квести активно використовують вчителі, оскільки їх автори на персональних сайтах та блогах виставляють свої роботи і будь-хто може обрати собі «роль» і пограти.

Інтелект-карта, карта пам'яті, ментальна карта, карта розуму (дивись-карта) – це спосіб зображення процесу мислення за допомогою схем і образів, засіб для виконання завдань та підвищення якості навчання. Учителеві важливо знати 4 істотні відмінності інтелект-карт: а) об'єкт уваги/вивчення має бути сконцентровано на центральному образі; б) основні теми, пов'язані з об'єктом уваги/вивчення, розходяться від центрального образу у вигляді гілок; в) гілки, що мають форму плавних ліній, позначаються ключовими словами або образами. Вторинні ідеї також зображуються у вигляді гілок, що відгалужуються від гілок вищого порядку; г) гілки формують пов'язану вузлову систему.

Що дають інтелект-карти? Активують пам'ять та сприйняття засобами різно-

манітності (різні товщини і кольори ліній), організовують і впорядковують інформацію, розвивають асоціативні зв'язки. Можливостей використання інтелект-карт на уроці – безліч, не будемо нав'язувати свій погляд творчим учителям.

Інтерактивний плакат (картинка, глог) – це електронний освітній засіб нового типу, який забезпечує високий рівень задіявання інформаційних каналів сприйняття наочності навчального процесу; засіб надання інформації, тобто основна його функція – демонстрація матеріалу. Такі приклади текстів «нової природи» можуть дати учням доступ до тих ресурсів, які найчастіше вчителі радять учням використовувати на уроках: посилання на підручник та інший додатковий навчальний матеріал, на ролики, які доцільно переглянути перед уроком або на самому уроці тощо.

Гіф-анімація – рухомі картинки, які можна використовувати з навчальною метою на уроці або для створення сприятливої емоційної атмосфери уроку, оскільки майже всі готові гіф-картинки носять гумористичний характер. Такі картинки легко створюють за допомогою сервісу Гіфовіна (gifovina.ru/), також їх можна скачувати в Усемережжі. Зазвичай такі картинки викликають позитивні емоції учнів, також діти із задоволенням будуть створювати їх самостійно за темою уроку. Створені гіфки можна використовувати для експрес-опитування учнів.

Голосова аватарка (мармизка) – відеоролик, в якому обраний персонаж озвучує текст, як правило, невелику за обсягом інформацію. Будь-яка навчальна інформація, яку вчитель хоче донести до учнів, може бути переведена у формат такої аватарки (<https://www.voki.com>) і використовуватися на уроках.

Колаж, постер, буклети як аркуш паперу з написаною, надрукованою, намальованою інформацією не є новим форматом для вчителів мистецтва, тому радимо використовувати **дошку візуалізації** – плакат із набором картинок, присвячений темі або проблемі уроку. Також цікавим прикладом такого тексту є **кросенс** – асоціативний ланцюжок

із дев'яти зображень, які розставлені таким чином, що кожна картинка має поверхневий або глибинний зв'язок із попередньою і наступною, а центральне зображення (середня у середньому ряді картинок) об'єднує за змістом усі інші. Цей нелінійний текст науковці називають «головоломка XXI століття», а творчий учитель завжди зможе створити цікавий кросенс до уроку.

Лонгрід (довгочит) – новий спосіб подачі інформації у Всемережжі. Це – сайт на одну сторінку, де не можна «перескочити» з одного тексту на інший, оскільки лонгріди читаються виключно лінійно – зверху вниз. Навчальних лонгвідів поки що, на жаль, мало, і тому радимо вчителям опанувати цей вид тексту самостійно (можна скористатися матеріалами Людмили Глазунової, яка активно опрацьовує цю тему).

Мем, інтернет-мем (мулька) – це дотепна картинка з короткою інформацією (кілька слів, 1–2 речення) іронічно-гумористичного характеру, яка відтворює певне ставлення до якихось подій чи обставин та поширюється в Інтернеті. Найпопулярнішими є інтернет-меми у форматі зображення із влучним жартівливим текстовим поясненням.

Плейкаст (грайпоказ) – листівка, у якій поєднується текст (як правило, невеликий за обсягом; часто – поетичний), візуальна картинка (фон) та музика. Такі музичні листівки якнайкраще використовувати для вивчення учнями поетичних творів або для емоційного сприйняття невеликих літературних творів. Методика створення плейкастів є досить простою, у Всемережжі є відеоролики, коли можна самостійно навчитися створювати такі музичні листівки. Для того, щоб читання навчального тексту супроводжувалося музикою як сприятливим емоційним фоном, можна створити **саундтрек до тексту** за допомогою сервісу Booktrack.

Оскільки **презентації** активно використовуються на уроках мистецтва, звертаємо увагу вчителів на новий їх вид – «живі» презентації. Одним із таких форматів є формат презі – інтерактивна мультимедійна презентація з нелінійною структурою (презентація з ефектом наближення або віддалення інформації на одному великому слайді).

Скрайбінг (намаляюка) – нова техніка презентації, яка має вигляд ілюстрацій, створених «на льоту» на білій дошці; метод пояснення, який супроводжується графічною ілюстрацією головного змісту сказаного. Учитель мистецтва може використовувати різні види скрайбінгу: мальований (схеми та малюнки, зроблені від руки на будь-якій поверхні), аплікаційний (на фон наклеюються чи накладаються готові зображення), магнітний (зображення закріплюються на поверхні за допомогою магнітів), фланелеграфний (готові зображення чіпляються до ворсисті поверхні за допомогою липучок тощо), 3D-скрайбінг (об'ємні малюнки, які створюються за допомогою 3D-ручки).

«Хмара слів» – візуалізація слів, понять, речень чи невеликого тексту у вигляді «хмари» або іншої обраної фігури. Перевагою цього виду тексту «нової природи» є простота створення і дуже широкий діапазон використання на уроках (представлення теми уроку, ознайомлення з базовими словами, поняттями і термінами теми, елемент домашньої роботи або швидкої перевірки знань учнів тощо).

Як можна використовувати тексти «нової природи» на уроках мистецтва:

- для вивчення нового матеріалу та подачі нової навчальної інформації,
- для закріплення попередньо наданих знань, відпрацювання певних компетентностей,
- для повторення і практичного застосування отриманих компетентностей.

Великий асортимент текстів «нової грамотності» та сучасних методик не повинен стати простим набором інструментів учителя, кожен із цих текстів має бути «вплетеним» у структуру компетентнісно-діяльнісного уроку Нової української школи. Використання нелінійних текстів має базуватися за педагогічно і психологічно обґрунтованими науковими правилами. Ці правила так само мають ґрунтуватися на вимогах максимально повної передачі потрібної інформації в доступній та зручній для учня формі як одного з основних завдань побудови якісного уроку мистецтва.

Учителі мистецтва можуть працювати за принципами педагогічного дизайну американського психолога Роберта Ганьє, одного із його засновників; корисними та цікавими будуть також матеріали Річарда Майєра, одного із фундаторів мультимедійного навчання.

Тексти «нової природи» розвивають метапредметні компетенції, з'єднують різні способи пізнання – науковий і художній. Чи не є це однією з цілей сучасної відкритої освіти?

Висновки. Таким чином, на уроках мистецтва можна використовувати різні види текстів «нової природи», які якнайкраще відповідають особливостям сприйняття інформації учнями «нової грамотності» і є цікавим, сучасним та ефективним інструментом учителя мистецтва.

Викладач мистецтва Нової української школи має навчитися не тільки знаходити в Усемережжі різноманітні види мультимодальних текстів, уміти використовувати їх під час проведення компетентісно-діяльнісного уроку, а й опанувати програми й сервіси, за допомогою яких ці тексти створюються.

Подальшу роботу над окресленою темою вбачаємо в розробленні конкретних науково-методичних порад щодо створення таких текстів і використання їх на різних етапах уроку мистецтва.

Серйозного наукового обґрунтування й методичної розробки потребує питання можливості та доцільності залучення учнів до створення таких текстів, адже компетентісно орієнтовані завдання й передбачають практичні дії здобувачів освіти щодо роботи з різними текстами. Саме через добір і відбір навчальної інформації, її аналіз і синтез, поєднання знайдених візуальних та аудіальних елементів і створюють тексти «нової природи».

Іншим напрямом подальшого вивчення означеної теми є питання впровадження в освітній процес нових форматів книг: білд-ап, віммельбук, «жива книга», кнігля, лепбук, неовінтажна книга, партворк, п'ятибук, тревелбук, фастбук, фліпбек, фліпбук, шеббі-бук. Майже всі ці книги є рукотворними, саморобними, отже, їх можна створювати й використовувати на уроках мистецтва.

Сучасний учень перебуває на пере-

тині книжкової та комп'ютерної культур, і це не може не враховувати вчитель Нової української школи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Богосвятська А.-М. Практика роботи з текстами «нової природи» на уроках літератури // Зарубіжна література в школах України. 2018. № 6. С. 7–5.

2. Гич Г. М. Буктрейлер як засіб розвитку професійної компетенції вчителів літератури // На допомогу миколаївському педагогу: збірник інстр.-метод. листів та реком. Частина 1. Миколаїв, 2015. С. 166–172.

3. Гич Г. М. Креолізовані тексти в освітньому середовищі XXI століття // Освіта Закарпаття. 2014. № 20. С. 105–108.

4. Гич Г. Тексти «нової природи» на уроках мови у Новій українській школі // Інновації в освіті і педагогічна майстерність Усеукраїнської науково-практичної конференції, 25 жовтня 2017 року / МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка, Кафедра української мови; [за ред. О. М. Семенов]. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. Вип. 1. С. 86–89.

5. Гич Г. М. Учні нової української школи як носії «нової грамотності» і суб'єкти освітнього процесу // Мистецтво та освіта. 2019. № 1(91). С. 12–14.

6. Гич Г. М., Рябікіна А. В. Новий одяг Гутенберга: мультимодальні тексти у роботі учителя-філолога // Вересень. Миколаїв, 2016. № 3–4. С. 56–67.

7. Горішна І. Плейкаст як метод роботи на уроках літератури // Зарубіжна література в школах України. Київ, 2018. № 6. С. 10–11.

8. Гринева М. И. Клиповое мышление во благо ученика // Тексты новой природы в образовательном пространстве современной школы: Сборник материалов VIII Международ. науч.-практ. конф. «Педагогика текста», Санкт-Петербург, 21 окт. 2016 г. / под ред. Т. Г. Галактионовой, Е. И. Казаковой. СПб. : Лема, 2016. С. 49–51.

9. Ємельянова С. Методика використання інтелект-карт // Зарубіжна література в школах України. 2018. № 6. С. 18–21.

10. Ісаєва О. О. Креолізований текст на уроках світової літератури як фактор активізації читацької діяльності. URL: http://media.ipro.kubg.edu.ua/.../isaeva_kreolizovan (дата звернення: 11.10.14).

11. Казакова Е. И. Тексты новой природы: закономерности и технологии развития современной грамотности в условиях качественной модернизации современного текста // На путях к новой школе. 2014. Т. 1. С. 4–7.

12. Ліханська О. Л. Використання інноваційних технологій на уроках української мови і літератури: метод інтелект-карт: ме-

тодич. посіб. Дніпро, 2016. 26 с. (Каталог «Інноваційний досвід Дніпропетровщини»).

13. Практика роботи з текстами «нової природи» на уроках літератури (із досвіду роботи творчої лабораторії вчителів української мови та літератури, вчителів зарубіжної літератури Львівської області «Обличчя і душа сучасного уроку» // Зарубіжна література в школах України. 2018. № 6. С. 7–17.

14. Сорока І. Використання методу «плейкаст» на уроках зарубіжної літератури // Всесвітня література в сучасній школі: щомісячн. наук.-метод. журнал. 2017. № 5. С. 25–28 : іл.

15. Сорока, Т. В. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу // Педагогічна майстерня. 2015. № 2. С. 16–19.

16. Тексты новой природы в образовательном пространстве современной школы. URL: <https://slovesnik.org/proekty/pedagogika-teksta.html> (дата звернення: 12.05.2017).

17. Фрумкин, К. Г. Клиповое мышление и судьба линейного текста. URL: <http://new.topos.ru/article/7371> (дата звернення: 23.09.14).

REFERENCES

1. Bogosviatska, A.-M. (2018). Praktyka roboty z tekstamy "novoi pryrody" na urokakh literatury [Practice of working with the texts of "new nature" in literature]. Zarubizhna Literatura v Sshkolakh Ukrainy, 6, 7-5.

2. Hych, H. M. (2015). Buktreiler yak zasib rozvytku profesiinoi kompetentsii vchyteliv literatury [Book trailer as a means of developing of literature teachers' professional competence]. In Na dopomohu mykolaiivskomu pedahohu: Zbirnyk instr.-metod. lystiv ta rekom.: Vol. 1. (pp. 166–172). Mykolaiv.

3. Hych, H. M. (2014). Kreolizovani teksty v osvithnomu seredovyshchi XXI stolittia [Creolized texts in the educational environment of the XXI century]. Osvita Zakarpattia, 20, 105–108.

4. Hych, H. (2017). Teksty "novoi pryrody" na urokakh movy u Novii ukrainskii shkoli [Texts of the "new nature" at language lessons at the New Ukrainian School]. In Innovatsii v osviti i pedahohichna maisternist uchytelia-slovesnyka: Conference Proceedings: Vol. 1 (pp. 86–89). Sumy: Vyd-vo SumDPU im. A.S. Makarenka.

5. Hych, H. M. (2019). Uchni novoi ukrainskoi shkoly yak nosii «novoi hramotnosti» i subiekty osvithnoho protsesu [Students of the New Ukrainian school as the bearers of "new literacy" and subjects of the educational process]. Mystetstvo ta Osvita [Art and Education], 1(91), 12-14.

6. Hych, H. M., & Riabykina, A. V. (2016). "Novyi odiah Hutentherha": multymodalni teksty u roboti uchytelia-filoloha ["New

Gutenberg's Clothing": Multimodal texts in the work of a teacher-philologist]. Veresen, 3–4, 56–67.

7. Horishna, I. (2018). Pleikast yak metod roboty na urokakh literatury [Playcast as a method of work at literature lessons]. Zarubizhna Literatura v Shkolakh Ukrainy, 6, 10–11.

8. Grineva, M. I. (2016). Klipovoe myshlenie vo blago uchenika [Clip thinking for the benefit of the student]. In T. G. Galaktionova, E. I. Kazakova (Ed.), *Teksty novoi prirody v obrazovatelnom prostranstve sovremennoi shkoly*: Conference Proceedings. (pp. 49–51). St. Petersburg: Lema.

9. Yemelianova, S. (2018). Metodyka vykorystannia intelekt-kart [Method of using mind maps]. Zarubizhna Literatura v Shkolakh Ukrainy, 6, 18–21.

10. Isaeva, O. O. Kreolizovani tekst na urokakh svitovoi literatury yak faktor aktyvizatsii chytatskoi dialnosti [Creolized text at world literature lessons as a factor in activation of reading skills]. Retrieved from http://media.ipko.kubg.edu.ua/.../isaeva_kreolizovan

11. Kazakova, E. I. (2014). Teksty novoi prirody: zakonornosti i tekhnologii rozvitiia sovremennoi gramotnosti v usloviiakh kachestvennoi modernizatsii sovremennoho teksta [Texts of the new nature: Regularities and technologies of development of modern literacy in conditions of qualitative modernization of modern text]. Na Putiakh k Novoi Shkole, 1, 4–7.

12. Likhanska, O. L. (2016). Vykorystannia innovatsiinykh tekhnologii na urokakh ukraïnskoi movy i literatury: metod intelekt-kart [Using innovative technologies at Ukrainian language and literature lessons: Method of mind maps]. Dnipro.

13. Praktyka roboty z tekstamy "novoi pryrody" na urokakh literatury (iz dosvidu roboty tvorchoi laboratorii vchyteliv ukraïnskoi movy ta literatury, vchyteliv zarubizhnoi literatury Lvivskoi oblasti "Oblychchia i dusha suchasnoho uroku") [The practice of working with the texts of "new nature" at literature lessons (from the experience of the creative laboratory of teachers of the Ukrainian language and literature, teachers of foreign literature in the Lviv region "Face and soul of the modern lesson")]. (2018). Zarubizhna Literatura v Shkolakh Ukrainy, 6, 7–17.

14. Soroka, I. (2017). Vykorystannia metodu "pleikast" na urokakh zarubizhnoi literatury [Using the "playcast" method at foreign literature lessons]. Vsesvitnia Literatura v Suchasni Shkoli, 5, 25–28.

15. Soroka, T. V. (2015). Skraibinh yak suchasna forma vizualizatsii navchalnoho materialu [Scribing as the modern form of visualization of educational material]. Pedahohichna maisternia, 2, 16–19.

16. Teksty novoi prirody v obrazovatelnom prostranstve sovremennoi shkoly [Texts of new nature in the educational space of a modern school]. Retrieved from <https://slovesnik.org/proekty/pedagogika-teksta.html>

17. Frumkin, K. G. (2010). Klipovoe myshlenie i sudba lineinogo teksta [Clip thinking and the fate of linear text]. Retrieved from <http://new.topos.ru/article/7371>

Гич Г. Н., кандидат педагогических наук, доцент, заведующая кафедрой теории и методики культурно-литературного и художественно-эстетического образования Николаевского областного института последипломного педагогического образования, г. Николаев, Украина, e-mail: galina.gych1@gmail.com

Тексты «новой природы» на уроках искусства Новой украинской школы.

Статья посвящена текстам «новой природы» как элементу компетентностно-деятельностного урока искусства Новой украинской школы. Представлены основные группы креолизованных текстов: базовые (веб-квест, интеллект-карта, интерактивная картинка, глог, плакат; презентация), наглядные (gif-анимация, графический роман, доска визуализации, книга в формате 3Д, коллаж, комикс, кроссенс, лонгрид, мем, постер, «облако слов») и звукозаписывающие (буктрейлер, голосовая аватарка, плейкаст, саундтрек к тексту, скрайбинг). Даны конкретные рекомендации по использованию этих видов текстов на уроках искусства.

Ключевые слова: тексты «новой природы», буктрейлер, веб-квест, голосовая аватарка, интеллект-карта, интерактивная картинка, плакат, глог, gif-анимация, графический роман, интернет-мем, доска визуализации и кроссенс, комикс, книга в формате 3Д, лонгрид, плейкаст, презентация, саундтрек к тексту, скрайбинг, «облако слов».

Hych H. M., PhD, Associate Professor, Head of the Department of Theory and Methodology of Linguistic, Literary, Artistic and Aesthetic Education of the Mykolaiv Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education, Mykolaiv, galina.gych1@gmail.com

The «new nature texts» at the art lessons of New Ukrainian School

The article is devoted to one of modern pedagogy concepts - «new nature texts», which are gradually being introduced into the educational process of New Ukrainian school. The author believes that today the implementation of modern type texts best corresponding to the nature of students' «clip» thinking into the educational school process is relevant. The author suggests the use of such texts as an element of competence

and art lesson activity. The article analyzes the scientific and practical developments of national and foreign specialists for kreolized texts, conclusions about the lack of theoretical and practical development of this issue in the national pedagogy are made. At the same time, the author notes a wide range of usage of such texts by Ukrainian teachers. Particular attention is drawn to the usage of such texts in terms of the modern cultural paradigm, which essence is the replacement of word power with the the image power, which gave rise to the phenomenon of «new readings» and requires appropriate scientific and practical justification.

The phenomenon of «new nature texts» is considered in the context of the concept of «new literacy students», which can not be ignored by teachers in the educational process of general secondary establishments and in particular planning of the competence-activity of art lesson.

For the first time in Ukraine, the typology of groups of kreolized texts is proposed. The author attribute web quests, intelligence cards, interactive pictures, holograms, posters and presentations to the basic types of kreolized texts. In the form of such nonlinear texts, according to the author, there is a hypersonic animation, graphic novel, visualization board (mood), 3D books, collage, comics, cross sense, longread, memes (motivators), posters, «clouds words». Among the recorded types of media texts, the author names the book trailer, the voice avatars, the playwright, the soundtrack, the scribing. The article gives a brief description of these texts and gives specific recommendations on their use at art lessons.

Also, the article outlines further directions of scientific exploration of the above-mentioned topic, among which the use of new formats books for art lessons.

Key words: «new nature texts», basic, depicted and soundtracked texts, booktrailer, webquest, voice avatars, intelligence card, interactive image, blog, poster; gif animation, graphic novel, visualization board and cross sense, 3D book, comic book, longread, meme, playwright, presentation, soundtrack to the text, scribing, «words cloud».

Стаття надійшла до редакції 11.04. 2019 р.